

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Eneco Wind B.V. (Rotterdam)
R.J.M. Koster
Postbus 19020
3001 BA Rotterdam

ons kenmerk 11-661/11.13842/HeiPr
datum 7 november 2011
onderwerp Windpark Nieuwegein en EHS

aantal blz. 4

Geachte heer Koster,

In het kader van de voorbereidingen voor de plaatsing van vijf windturbines langs de westzijde van de A27 op het bedrijventerrein 't Klooster in de gemeente Nieuwegein, heeft u Bureau Waardenburg op 31 oktober 2011 verzocht de effecten van deze ingreep op de beoogde Ecologische Verbindingszone (EVZ) 'Schalkwijkse Wetering-Inundatiekanaal' te toetsen.

Recent heeft de Provincie Utrecht in een reactie op het voorontwerpbestemmingsplan Windpark Nieuwegein aangegeven meer informatie te verlangen over de effecten van de ingreep op deze EVZ tussen 't Klooster en de A27. De verbindingszone maakt deel uit van de EHS en valt daarom onder het "Nee, tenzij regime". Dit houdt in dat indien sprake is van significante aantasting van de EHS het project alleen doorgang kan vinden indien sprake is van groot openbaar belang en alternatieven ontbreken. De aantasting moet dan gecompenseerd worden in nieuwe natuur.

Bureau Waardenburg heeft in 2007 in de notitie 'Quick scan Windpark Nieuwegein' (d.d. 6 februari 2007) onderbouwd dat het windpark geen effect heeft op de EVZ. Sindsdien is de situatie in het plangebied veranderd. In 2010 is voor de waterberging van het bedrijventerrein 't Klooster een aantal brede watergangen gegraven. In de nieuwe watergang gelegen binnen het plangebied van het windpark is rekening gehouden met de plaatsing van twee windturbines. In de huidige situatie ligt tussen de nieuwe watergang en de bestaande sloot langs de A27 een landtong met een tweetal uitstulpingen voor de (meest noordelijke) windturbines. Ter plaatse van die uitstulpingen versmalt de brede watergang. De bestaande sloot (ten oosten van de landtong) blijft bestaan en ook de berm tussen die sloot en de A27 verandert niet.

Lid van de Organisatie van Advies- en Ingenieursbureaus (ONRI) en de Vereniging Netwerk Groene Bureaus
Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2000

Postadres: Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon: 0345 - 51 27 10
Telefax: 0345 - 51 98 49
E-mailadres: info@buwa.nl
Internet: www.buwa.nl

Bezoekadres: Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg
Handelsregister: KvK 11028826
BTW-nummer: NL8057 82.059 B.05
Bank: ABN-AMRO 55 93 19 576 IBAN NL57ABNA0559319576 BIC ABNANL2A
ING 710572 IBAN NL47INGB0000710572 BIC INGBNL2A

De Provincie heeft aangegeven de brede watergang en de oevers, samen met de bermen van de snelwegen als (nadere) invulling te zien van de ecologische verbindingszone, die in het provinciale beleid nog als zoekzone is aangegeven. In maart 2011 is een uitwerking gepubliceerd van de EVZ Schalkwijkse Wetering (Grontmij 2011). De inrichting van de zone bij 't Klooster sluit daar volgens de Provincie op aan. Omdat de situatie in het plangebied is gewijzigd en omdat nu een actuele uitwerking van de EVZ beschikbaar is, heeft de Provincie verzocht nogmaals na te gaan of significante aantasting van de EVZ met zekerheid is uitgesloten.

In voorliggende notitie wordt onderbouwd waarom het Windpark Nieuwegein **niet leidt tot significante aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS**. Er wordt beknopt ingegaan op vier hoofdaspecten die bepalend zijn voor de vraag of wezenlijke waarden en kenmerken worden aangetast, conform de systematiek genoemd in de Beslisboom Nee Tenzij EHS van de Provincie Utrecht:

- A. Functioneren van het actuele en/of beoogde ecosysteem/natuurdoeltype;
- B. Eenheid of omvang;
- C. Aanwezigheid van bijzondere planten- of diersoorten;
- D. Verbindingen in of tussen natuurgebieden (in dit geval: ecologische verbindingszones).

Voor het opstellen van deze notitie is gebruik gemaakt van informatie verzameld in 2006/2007 ten behoeve van eerdergenoemde 'Quick scan Windpark Nieuwegein' (inclusief informatie in notitie met actualisatie, d.d. 2 november 2010), informatie in de uitwerking van de EVZ Schalkwijkse Wetering, de Beslisboom Nee Tenzij EHS van de Provincie Utrecht (inclusief achterliggend kaartmateriaal) en plankaarten van het windpark aangeleverd door Eneco.

A. Functioneren van het actuele en/of beoogde ecosysteem/natuurdoeltype

Het betreft hier een *beoogde* ecologische verbindingszone (open waterzones inclusief oevers tussen 't Klooster en de A27) die een onderdeel kan vormen van de EVZ Schalkwijkse Wetering-Inundatiekanaal. Het gaat om de biotopen open water en rietland en natte ruigten die in de toekomst leefgebied kunnen vormen voor o.a. een aantal broedvogelsoorten gebonden aan oeverzones met riet en/of ruigtes, watervleermuis, enkele grondgebonden zoogdieren, vissen, amfibieën, reptielen, vlinders en libellen (zie Grontmij 2011 voor een volledig overzicht van doelsoorten). In de huidige situatie is de actuele natuurwaarde van de desbetreffende watergangen en oevers nog gering. Met het wegvallen van de agrarische functie van het gebied is de waterkwaliteit in bijvoorbeeld de bermsloot van de A27 wel sterk toegenomen en kan deze sloot nu al leefgebied vormen voor bijvoorbeeld waterspitsmuis en kleine modderkruiper (mond. medeling F. Brekelmans, ecooloog Bureau Waardenburg). De nieuwe brede watergang en oevers zijn nog te weinig ontwikkeld om een belangrijk leefgebied voor dergelijke soorten te vormen.

Het project grijpt niet in op het functioneren of de oppervlakte van de bestaande sloot, de oevers daarvan of de berm van de A27. Ook blijft voldoende oppervlak open water in de nieuwe watergang bestaan om bijvoorbeeld migratie van vissoorten door het plangebied mogelijk te maken. De windturbines staan natuurvriendelijk beheer van de oevers niet of

nauwelijks in de weg noch eventuele ambities om binnen het plangebied op het bedrijventerrein 't Klooster natte natuur te ontwikkelen (bijvoorbeeld poelen, bloemrijk grasland op kades, begroeid en helder open water, opgaande beplanting). Het project veroorzaakt daarom geen significante aantasting van het functioneren van actuele en potentiële natuurdoelen.

B. Eenheid of omvang van gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS

De Provincie heeft hiervoor geen harde criteria. Beide begrippen staan voor het tegengaan van versnippering. Ook het verlies aan natuuroppervlakte kan significante gevolgen hebben. Allereerst wordt opgemerkt dat de drie meest zuidelijke geplande turbines buiten de EVZ staan en ook buiten de Groene Contour waarmee de EHS in de provincie Utrecht is begrensd. De twee meest noordelijke windturbines worden geplaatst op bestaande uitstulpingen in de nieuwe watergang. Op de landtong tussen deze watergang en de bestaande sloot langs de A27 wordt een pad aangelegd. Er is geen sprake van opsplitsing of verkleinen van de EVZ als gevolg van realisatie of het in gebruik hebben van de geplande turbines.

C. De aanwezigheid van bijzondere soorten flora en fauna

Tijdens het onderzoek voor de Quick scan in 2006/2007 zijn geen beschermde soorten in het plangebied aangetroffen. Ook de provinciale natuurwaarderingskaart (kaartmateriaal op de website van de Provincie) geeft aan dat in het plangebied geen bedreigde flora of fauna aanwezig is, maar het is niet bekend of het plangebied voldoende is onderzocht.

Gezien het ontbreken van oude bomen, aaneengesloten struwelen en oude gebouwen, wordt de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen en belangrijke vliegroutes van vleermuizen in het plangebied niet verwacht. Er zijn geen aanwijzingen dat er belangrijke vliegroutes voor seizoensmigratie van vleermuizen lopen. De verwachte effecten op vogels worden uitgebreid beschreven in Prinsen (2007). Hierin wordt geconcludeerd dat de geplande turbines hooguit verwaarloosbaar kleine effecten op vogels hebben.

Zoals hiervoor onder punt A is beschreven, kan niet worden uitgesloten dat in de huidige situatie de sloot langs de A27 inmiddels leefgebied vormt voor beschermde soorten zoals kleine modderkruiper en waterspitsmuis, maar het project grijpt niet in op (het functioneren van) deze sloot. Ook is onder punt A al betoogt dat het project toekomstige ontwikkeling van natuurwaarden niet in de weg staat.

Het project veroorzaakt daarom geen significante aantasting van bijzondere soorten flora en fauna genoemd in de Flora- en faunawet (tabel 2 en 3 soorten), in de landelijke Rode Lijsten en/of provinciale Oranje Lijsten.

D. Verbindingen in of tussen natuurgebieden

De twee meest noordelijk geplande windturbines worden in of direct naast de beoogde EVZ ontwikkeld. Zoals hierboven is beargumenteerd, wordt de verbinding door de ingreep niet 'ernstig belemmerd'. Ook staat de ingreep de toekomstige realisatie en ambities van de EVZ niet in de weg.

De realisatie van de windturbines zal voor geen van de doelsoorten genoemd in de uitwerking van de EVZ Schalkwijker Wetering (Grontmij 2011) een barrièrewerking veroorzaken of belangrijke verstoringseffecten hebben. De doelsoort watervleermuis vliegt in het algemeen laag boven water ruim buiten het bereik van de rotores (laagste punt op circa 60 meter boven de grond). Broedvogelsoorten die als doelsoort worden genoemd (o.a. kuifeend, slobbeend, bosrietzanger, sprinkhaanzanger, kleine karekiet en blauwborst) kunnen mogelijk verstoring ondervinden van de geplande windturbines. De verstoringssafstand voor broedvogels bedraagt in het algemeen hooguit een honderdtal meters maar ligt voor de geplande windturbines geheel binnen de verstoringsszone van de rijksweg A27. De smalle zone tussen het bedrijventerrein en de A27 vormt een (zeer) marginaal habitat voor broedvogels. Een belangrijk aanvullend verstoringseffect van de windturbines op genoemde (doel)broedvogelsoorten is daarom uitgesloten. Andere doelsoorten (zie Grontmij 2011 voor volledige lijst) ondervinden sowieso geen effect van de geplande turbines omdat deze niet op hun (toekomstige) leefgebied ingrijpen. Het project veroorzaakt daarom geen significante aantasting van de essentiële verbindingen (inclusief foerageer- en migratieroutes of corridors) in of tussen natuurgebieden.

Conclusie

Samengevat luidt ons oordeel dat voor geen van de hierboven genoemde aspecten sprake is van significante aantasting, ook niet bij combinatie van de aspecten. Significante aantasting van de EHS is daarom met zekerheid uitgesloten. Een uitgebreide(re) Nee Tenzij toets is niet aan de orde.

Met vriendelijke groet,
Bureau Waardenburg bv

Drs. Hein Prinsen
Projectleider vogelecoloogie

Geciteerde literatuur:

- Grontmij, 2011. Ecologische verbindingsszone Schalkwijkse Wetering-Inundatiekanaal. Perspectief en inrichtingsbeeld. Wensbeeld voor natuur en landschap. Rapport GM-0006896, Grontmij Nederland bv, Houten.
- Prinsen, H.A.M., 2007. Beoordeling van effecten op vogels van windturbines op bedrijvenpark Het Klooster, gemeente Nieuwegein. Update 2006. Rapport 06-182, Bureau Waardenburg bv, Culemborg.